Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 40116/17-042-934/10
Podgorica, 22. novembar 2017. godine

# I Z V J E Š T A J

# O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA LIBERALNE PARTIJE CRNE GORE ZA 2016. GODINU

**(konačni izvještaj)**

Podgorica, novembar 2017. godine

**S A D R Ž A J**

**I MIŠLJENJE I PREPORUKE ---- 4**
**II OPŠTI PODACI ---- 9**
1. Pravni osnov ---- 9
2. Osnovni podaci o subjektu revizije ---- 9
3. Finansiranje partije ---- 10
3.1 Finansiranje iz budžetskih sredstava ---- 10
3.2 Finansiranje iz privatnih sredstava ---- 10
4. Predmet revizije ---- 10
5. Cilj revizije ---- 10
6. Vrsta revizije ---- 11
7. Metodologija vršenja revizije ---- 11
**III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE ---- 12**
8. Sistem unutrašnjih kontrola ---- 12
8.1 Finansijski plan ---- 12
8.2 Program rada ---- 13
9. Poslovne knjige ---- 13
10. Finansijski izvještaji ---- 14
10.1 Bilans stanja ---- 14
10.1.1. Evidentiranje i popis imovine ---- 14
10.1.2. Potraživanja za pretplaćene doprinose ---- 15
10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima ---- 15
10.1.4. Blagajničko poslovanje ---- 15
10.1.5. Blagajna opštinskih odbora Liberalne partije ---- 16
10.1.6. Kapital ---- 18
10.1.7. Kratkoročne obaveze ---- 19
10.2.1. Prihodi ---- 19
Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava ---- 20
Prihodi od članarine ---- 21
Ostali prihodi ---- 21
10.2.2. Rashodi ---- 21

Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala ( konto 512) ---------- 22
Troškovi električne energije i goriva ( konto 513)---------- 23
Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca ( konto 520,521) ---------- 23
Troškovi neto naknada po ugovorima o djelu ( Konto 522,525) ---------- 23
Ostali lični rashodi (konto 529) ---------- 24
Troškovi prevoza i telefona (konto 531)---------- 25
Troškovi zakupa poslovnih prostora ( konto 533)---------- 25
Troškovi reklame i propagande ( konto 535)---------- 25
Troškovi amortizacije osnovnih sredstava ( konto 540) ---------- 26
Troškovi neproizvodnih usluga (konto 550)---------- 26
Troškovi reprezentacije ( konto 551) ---------- 26
Ostali troškovi konto (579 )---------- 27
Troškovi iz ranijih godina ( konto 591) ---------- 27
**IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE ----------28**

# I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj (br 40116/17-042-934) izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Liberalne partije Crne Gore za 2016. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

## Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

## Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Liberalne partije Crne Gore za 2016. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 16/11 od 17.11.2017. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-248/17 od 13.11.2017. godine), nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i član Senata Zoran Jelić, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 22.11.2017. godine usvojio je:

**KONAČNI IZVJEŠTAJ**

**o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije Crne Gore za 2016. godinu**

**MIŠLJENJE**

**Finansijskom revizijom** je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Liberalne partije za 2016. godinu nije u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, jer u istom nisu iskazani prihodi Opštinskog odbora Budva u iznosu od 29.198,46€ i rashodi u iznosu od 7.098,17€, već je višak prihoda nad rashodima iskazan u Bilansu stanja na kontu 3405 (kapital) što predstavlja pogrešno knjiženje navedenih transakcija . U finansijskom izvještaju nije iskazan ni prihodi od Opštine Kotor u iznosu od 7.122,23 koji je shodno ugovorima o cesiji direktrno preusmjeren za isplatu naknada fizičkom licu. Takođe su u finansijskom izvještaju iskazani troškovi u iznosu od 15.350,77€ koji su neadekvatno ili nepotpuno dokumentovani. Konstatovane nepravilnosti predstavljaju materijalno značajnu grešku u odnosu na utvrđenu materijalnost koja iznosi 2.389,20€ pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

**Revizijom pravilnosti** utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio u svim materijalnim aspektima sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o računovodstvu, Zakona o radu, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna i druga pravna lica pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje.**

**Na izražavanje negativnog mišljenja uticale su sledeće nepravilnosti i nedostaci:**

1. Partija je za 2016. godinu planirala prihode i rashode u iznosu od po 107.500,00€, a revizijom je utvrđeno da je ista ostvarila prihode u iznosu od 159.500,00€ i rashode u iznosu od 159.283,00€ što je više od planiranih za 52.500,00 €.

- **Subjekt revizije treba da realnije planira prihode i rashode, a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem iznosu od planiranih, DRI preporučuje da isti izvrši korekciju Finansijskog plana.**

2. U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama i Godišnjem finanasijskom izvještaju (Bilansu uspjeha ) nije iskazao prihode u iznosu od 29.198,46€ i rashode u iznosu od 7.098,17€ opštinskog odbora Budva, već je višak prihoda nad rashodima iskazao u Bilansu stanja na kontu 3405 (kapital) .

Takođe je utvrđeno da subjekt revizije nije evidentirao ni prihode od opštine Kotor u iznosu od 7.122,23€ koji su shodno ugovorima o cesiji direktno preusmjereni za isplatu naknada fizičkom licu.

- **Subjekt revizije je dužan da sve prihode i rashode evidentira u Glavnoj knjizi i da iste iskaže u Godišnjem finansijskom izvještaju.**

3. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije isplatio troškove u iznosu 15.350,77€ na osnovu neadekvatne ili nepotpune dokumentacije, dok iznos od 151,21€ nije dokumentovao. Neadekvatnom i nepotpunom dokumentacijom su pravdani troškovi službenih putovanja u iznosu od 11.638,40€, troškovi reklame u iznosu od 1.768,00€, troškovi reprezentacije u iznosu od 407,38€, troškovi naknada u iznosu od 1.190,00€ i ostali troškovi (materijala, usluge kopiranja,tekuće održavane opreme i sl) u iznosu od 346,99€.

Takođe je utvrđeno da isplate iz blagajni opštinskih odbora u iznosu od 2.085,20€ kojima je izvršeno zatvaranje obaveza prema dobavljačima nijesu adekvatno dokumentovane (nedostaju fiskalni računi i dokazi o preuzimanju gotovine).

- **Subjekt revizije je dužan da sve isplate sa žiro računa i iz blagajne vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

4. Subjekt revizije je u poslovnim knjigama, na dan 31.12.2016. godine iskazao depozite na žiro-računima u ukupnom iznosu od 60.182,25€. Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da isti na pomenuti datum iznose 57.413,23€. Razlika u iznosu od 2.769,02€ je posledica pogrešnog evidentiranja finansijskih transakcija opštinskog odbora Podgorica.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u poslovnim knjigama sa istim iskazanim na bančinim izvodima i da shodno utvrđenim razlikama izvrši korektivna knjiženja u poslovnim knjigama.**

5. Revizijom je utvrđeno da se poslovne transakcije Glavnog odbora evidentiraju na osnovu knjigovodstvene dokumentacije, dok se poslovne transakcije opštinskih odbora evidentiraju na osnovu zaključnih listova i finansijskih izvještaja koje isti dostavljaju Glavnom odboru Partije. Takođe je utvrđeno da se u Glavnoj knjizi poslovne transakcije opštinskih odbora ne evidentiraju hronološki već zbirno na kraju finansijske godine.

- **Subjekt revizije osim poslovnih transakcija koje se odnose na Glavni odbor u poslovnim knjigama treba da hronološki evidentira i poslovne transakcije opštinskih odbora. Evidentiranje treba vršiti na osnovu knjigovodstvene dokumentacije koju opštinski odbori dostavljaju Glavnom odboru Partije.**

6. Revizijom je utvrđeno da je za obavljanje administrativnih poslova u OO Nikšić shodno rješenju br. 16/13, od 18.10.2013. godine isplaćena naknada u iznosu od 3.000,00€(za 12 mjeseci). Rješenjem je utvrđena mjesečna naknada u iznosu od 250,00€ i radno vrijeme ali nije utvrđen period na koji se angažuje navedeno lice.

- **Subjekt revizije sa izvršiocem za obavljanje administrativnih poslova u OO Nikšić treba da zaključi ugovor o radu.**

7. Shodno ugovoru o autorskom honoraru (koji nema broj djelovodnog protokola i isti nije pečatiran)isplaćen je iznos od 3.000,00€. Predmet navedenog ugovora je snimanje muzičke kompozicije. Ugovorom je definisano da će Autor prenijeti sva prava u pogledu korišćenja i objavljivanja predmetnog autorskog djela na Liberalnu partiju. Na isplaćenu naknadu nijesu obračunate i isplaćene poreske obaveze.

- **Subjekt revizije je dužan da na isplaćene naknade po osnovu ugovora o autorskom honoraru obračuna i isplati poreske obaveze shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica**

8. Partija nije donijela interni akt o materijalno finansijskom poslovanju opštinskih odbora kako je to preporučeno od strane DRI u Izvještaju o reviziji za 2014.godinu.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom uredi materijalno finansijsko poslovanje opštinskih odbora.**

9. Subjekt revizije je u 2016. godini nabavio kancelarijsku opremu i sitan inventar u iznosu od 1.482,27€. Revizijom je utvrđeno da dio imovine u iznosu od 1.130,24€ nije evidentirao na klasu 0- stalna imovina, već direktno na konto 4013 rezervisanja za nabavku opreme.

- **Subjekt revizije nabavljenu opremu treba da evidentira na odgovarajuće konto u okviru klase 0 – stalna imovina.**

10. Revizijom je utvrđeno da dio troškova (goriva, reprezentacije, komunalnih usluga, marketinga i tekućeg održavanja) u iznosu od 4.236,32€ nije evidentiran na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

**Član Senata DRI,**
**Rukovodilac Kolegijuma,**
**Nikola N. Kovačević**

# II OPŠTI PODACI

## 1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ( "Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG" br. 52/14,76/15 i 83/16);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije DRI br. 06-23/16 od 14.12.2016. godine
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br 40116/17-042-934 od 18.05.2017.godine).

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije Crne Gore vršiće se u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

## 2. Osnovni podaci o subjektu revizije

Liberalna partija Crne Gore (LPCG) je upisana u Registar političkih partija rješenjem Ministarstva pravde (br. 02-4356/04 od 02.11.2004. i Rješenjem br. 05-006/12-21420/2 od 09.11.2012. godine) u Registar političkih partija kod Ministarstva unutrašnjih poslova. Partiju predstavlja i zastupa predsjednik - Andrija Popović.

Partija se zalaže za principe demokratskog, slobodnog i organizovanog društva, za civilizacijska dostignuća savremenog i naprednog dijela čovječanstva, za slobodu kritičkoj misli i izvornim vrijednostima tradicije i demokratije.Organi LPCG utvrđeni ovim Statutom su: Konferencija LPCG, predsjednik LPCG, potpredsjednici LPCG, Glavni odbor LPCG, Savjet LPCG, Poslanički klub, Predsjednički kolegijum i Vijeće časti LPCG.

## 3. Finansiranje partije

Liberalna partija CG stiče prihode od članarine, dobrovoljnih priloga, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organizacije stranačkih manifestacija, državnog budžeta, opštinskih budžeta i drugih zakonom dozvoljenih izvora. Glavni odbor LPCG određuje iznos članarine za svaku tekuću godinu. Visina članarine može biti kategorisana po pojedinim kategorijama članstva LPCG: poslanici, članovi u izvršnoj vlasti, stranački funkcioneri, studenti, penzioneri i sl.

### 3.1 Finansiranje iz budžetskih sredstava

Za redovan rad Partije u 2016. godini iz budžeta CG opredijeljena su sredstva u iznosu od 127.938,00€, dok su sredstva iz budžeta lokalnih samouprava istoj opredijeljena u iznosu od 26.255,00€.

### 3.2 Finansiranje iz privatnih sredstava

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2016. godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu 5.307,00€ (od priloga u iznosu od 400,00€, od članarina u iznosu od 1.490,00€ i ostalih prihoda u iznosu od 3.417,00€ ).

## 4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Liberalne partije Crne Gore za 2016. godinu.

## 5. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja
- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi,a to su:

- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14,76/15 i 83/16);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br.52/16);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br. 047/08, 004/11)

- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07...62/13 i 08/15)
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, “Sl.list CG” br.86/09, ...83/16)
- Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima, ("Sl.list Crne Gore", br. 26/12)
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (“Sl.list CG“, br.040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političke partije;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2016. godinu;
- Program rada Partije za 2016. godinu;

## 6. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Liberalne partije Crne Gore za 2016. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

## 7. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je indetifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 2.389,20€ (1,50% od ostvarenih rashoda subjekta revizije koji su iznosili 159.280,00€).

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, pribavljena je dokumentacija i informacije o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Revizijom su revidirani sljedeći

segmenti: računovodstvene evidencije i finansijski izvještaji, prihodi, rashodi i pozicije Bilansa stanja (stalna imovina, gotovina u blagajni i na žiro računima potraživanja i obaveze).
Pored revizije planiranih segmenata u postupku revizije je izvršena i provjera realizacije preporuke DRI datih u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Partije za 2015. godinu.

## III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

### 8. Sistem unutrašnjih kontrola

Partija je članom 42 Statuta utvrdila da unutrašnju kontrolu finansijskog poslovanja Partije vrši Nadzorni odbor i imenovala odgovorno lice za materijalno – finansijsko poslovanje Generalnog sekretara. Partija je donijela sledeća unutrašnja akta: Statut, Pravilnik o unutrašnoj organizaciji i radu sekretarijata i sistematizaciji radnih mjesta, Program partije, Finansijski plan i Odluku o visini članarine za 2016. godine, Odluku o utvrđenom limitu za troškove mobilnog telefona, Odluku o raspolaganju karticama za potrošnju goriva i dr. Partija nije donijela interni akt o materijalno finansijskom poslovanju opštinskih odbora kako je to preporučeno od strane DRI u Izvještaju o reviziji za 2014.godinu.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom uredi materijalno finansijsko poslovanje opštinskih odbora.**

### 8.1 Finansijski plan

Partija je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2016.godinu. Shodno Finansijkom planu prihodi i rashodi su planirani u iznosu od 107.500,00€ (Prihodi su planirani iz budžeta CG u iznosu od 105.000,00€ i od članarina u iznosu od 2.500,00€). Rashodi su planirani za troškove zakupa kancelarijskih prostora u iznosu od 6.600,00€; režijske troškove u iznosu od 6.000,00€; članarina međunarodnim udruženjima u iznosu od 7.000,00€; troškove rada kancelarije mladih u iznosu od 2.000,00€; troškove goriva u iznosu od 5.000,00€; troškove ugovorenih naknada u iznosu od 9.500,00€; troškove zarada u iznosu od 26.400,00€; troškove proslave godišnjice Partije u iznosu od 7.000,00€; troškove seminara i putne troškove u iznosu od 23.000,00€; troškove pomoći, sponzorstva i donacije u iznosu 5.500,00€; izmirivanje troškova iz prethodnih godina u iznosu od 2.000,00€; troškove reprezentacije u iznosu od 2.000,00€; troškove nabavke opreme u iznosu od 5.000,00€.

Partija je u 2016 godini ostvarila prihode u iznosu od 159.500,00€ i rashode u iznosu 159.283,00€ što je više od planiranih za 52.500,00 € u odnosu na planirane.

- **Subjekt revizije treba da realnije planira prihode i rashode, a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem iznosu od planiranih, DRI preporučuje da isti izvrši korekciju Finansijskog plana.**

### 8.2 Program rada

Partija je donijela Program rada za 2016. godinu, kojim su utvrđeni prioriteti rada u narednom periodu osnaživanje kapaciteta za samostalno i redovno obavljanje aktivnosti i osnaživanje ljudskih resursa kako na državnom tako i na lokalnom nivou, pripreme za lokalne konvencije i izbore; posjeta liberalima u regionu i ugovaranje platforme o zajedničkoj saradnji kroz umrežavanje aktivnosti u smislu predizborne kampanje, razmjene ideja i iskustava i zajednički rad na pospješivanju evroatlanskih integracija i sl.

## 9. Poslovne knjige

Partija je dužna shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja voditi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva.

Partija obezbjeđuje sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćnu knjigu blagajne. Partija je računovodstvene evidencije prihoda vodila na gotovinskoj osnovi, dakle u momentu priliva sredstava na žiro račune subjekta revizije, a evidencije rashoda, imovine i obaveza na obračunskoj osnovi. U glavnoj knjizi su obezbijeđene evidencije imovine (stalne i obrtne), kapitala, obaveza, prihoda i rashoda, ali nije obezbijeđena evidencija potraživanja od lokalnih samouprava.

Revizijom je utvrđeno da se u Glavnoj knjizi evidentiraju poslovne transakcije Glavnog odbora na osnovu knjigovodstvene dokumentacije, dok se poslovne transakcije opštinskih odbora evidentiraju na osnovu zaključnih listova i finansijskih izvještaja koje opštinski odbori dostavljaju Glavnom odboru Partije. Takođe je utvrđeno da se u Glavnoj knjizi poslovne transakcije opštinskih odbora ne evidentiraju hronološki već zbirno na kraju finansijske godine.

- **Subjekt revizije osim poslovnih transakcija koje se odnose na Glavni odbor u poslovnim knjigama treba da hronološki evidentira i poslovne transakcije opštinskih odbora. Evidentiranje treba vršiti na osnovu knjigovodstvene dokumentacije koju opštinski odbori dostavljaju Glavnom odboru Partije.**

## 10. Finansijski izvještaji

Shodno članu 37 Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Partija je u obavezi da Godišnji finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika i Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu,a shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima da isti podnose na propisanim obrascima.

Partija je Godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu dostavila Državnoj revizorskoj instituciji u predviđenom roku i na sledećim obrascima i to:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu - na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

### 10.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u bilansu stanja iskazana je vrijednost imovine (aktiva) i vrijednost izvora sredstava (pasiva) u iznosu od po 65.618,00€.

U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 4.789,00€, obrtna imovina koju čine (potraživanja, i gotovina i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 60.829,00€, a u Pasivi je iskazan kapital u iznosu 55.236,00€, dugoročna rezervisanja u iznosu od 2.800,00€, kratkoročne obaveze u iznosu od 5.904,21€ i pasivna vrmenska razgraničenja u iznosu od 1.677,95€.

#### 10.1.1. Evidentiranje i popis imovine

Partija evidenciju imovine obezbijeđuje u Glavnoj knjizi, ali ne obezbjeđuje analitičku evidenciju iste. Komisija imenovana Odlukom br.4/12 od 11.12.2016.godine izvršila je popis osnovnih sredstava sa stanjem na dan 31.12.2016.godine i sačinila Izvještaj o popisu u kojem su prezentirani podaci o vrsti, količini, o nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednost osnovnih sredstava.

Uvidom u Glavnu knjigu Partije utvrđeno je da vrijednost stalne imovine na dan 31.12.2016. godine po nabavnoj vrijednosti iznosi 9.075,70 €, otpisnoj 4.286.91€, sadašnjoj vrijednosti 4.788,79 €.Stalnu imovinu Partije čine kancelarijski namještaj i kompjuterska oprema. Subjekt revizije je u 2016. godini nabavio kancelarijsku opremu i sitan inventar u iznosu od 1.482,27€. Revizijom je utvrđeno da dio imovine u iznosu od 1.130,24€ nije evidentirao na klasu 0- stalna imovina, već direktno na konto 4013 rezervisanja za nabavku opreme.

- **Subjekt revizije nabavljenu opremu treba da evidentira na odgovarajuće konto u okviru klase 0 – stalna imovina.**

### 10.1.2. Potraživanja za pretplaćene doprinose

Potraživanja evidentirana u Glavnoj knjizi u iznosu od 423,83€ odnose se na potraživanja po osnovu više plaćenih doprinosa na zarade iz prethodnih godina.

### 10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2016. godini poslovanje obavljao preko glavnog računa, računa opštinskih odbora, deviznog računa i izbornog računa.

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama, na dan 31.12.2016. godine iskazao depozite na žiro-računima u ukupnom iznosu od 60.182,25€, uvidom u bančine izvode utvrđeno je da isti na pomenuti datum iznose 57.413,23€. Razlika u iznosu od 2.769,02€ je posledica pogrešnog evidentiranja finansijskih transakcija opštinskog odbora Podgorica, obzirom da evidentiranje nije vršeno na osnovu knjigovodstvenih isprava (izvodi, fakture itd.), već prenosom salda sa računa iskazanih u Zaključnom listu OO LPCG Podgorica za 2016. godinu.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u poslovnim knjigama sa istim iskazanim na bančinim izvodima i da shodno utvrđenim razlikama izvrši korektivna knjiženja u poslovnim knjigama.**

Uvidom u bančine izvode sa izbornog računa utvrđeno je da su za finansiranje izborne kampanje (lokalni izbori u Kotoru) prikupljena sredstva iz sljedećih izvora budžeta lokalne samouprave u iznosu 419,26€ (20% pripadajućih sredstava),priloga fizičkih lica u iznosu od 400,00€ i iz sopstvenih sredstava u iznosu od 1.000,00€.Po osnovu osvojenih odborničkih mandata na izborni račun su uplaćena i sredstva iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 609,82€ (80%).Za finansiranje lokalnih izbora u Tivtu na izborni račun su uplaćena sredstva iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 283,55€ 20% pripadajućih sredstava.

### 10.1.4. Blagajničko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje na nivou Centrale i opštinskih odbora.

Uvidom u izvode iz banke i blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je tokom 2016. godine za potrebe blagajne Glavnog odbora podignuta gotovina u iznosu od 10.770,00€.

Revizijom je utvrđeno da su iz blagajne GO izvršene isplate troškova dnevnica u zemlji u iznosu od 3.672,00€, dnevnica u inostranstvu u iznosu od 3.361,60€,troškova goriva u iznosu od 1.580,02€, reprezentacije u iznosu od 918,20€, troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 507,60€, troškova prevoza u iznosu od 238,60€, troškova smještaja na službenom putu u iznosu od 205,78€, ostali toškovi (putarina,putno osiguranje i sl) u iznosu od 286,20€.

Troškovi dnevnica u zemlji i inostranstvu i troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe dokumentovani su putnim nalozima koji su potpisani i ovjereni od strane odgovornog lica. Troškovi goriva, smještaja, reprezentacije, taksi prevoza, i istali troškovi su dokumentovani fiskalnim računima. Naknade na ime upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe su isplaćivane u skladu sa važećom Uredbom.

Isplata troškova po putnim nalozima vršene su: predsjedniku, potpredsjednicima, generalnom sekretaru, članovima GO, predsjednicima i potpredsjednicima OO, potparolu, koordinatoru, sekretarici, savjetniku i članovima mladih LPCG.

Dnevnice su isplaćivane po osnovu: prisustva sjednicama GO i Predsjedništva Partije, posjeta opštinskim odborima radi dogovora oko organizacije parlamentarnih izbora, prisustva okruglim stolovima učešća na turniru u malom fudbalu, prisustva na konferenciji liberala Istarskog demokratskog saveza – Rovinj, kongersu– Varšava, kongresu Liberalne partije Makedonije, kongresu Samostalne liberalne stranke Kosova, kongresu LDS-a – Poreč, prisustvo sjednici Komiteta za ljudska prava Liberalne internacionale – Brisel, učešća na Kongresu mladih.

### 10.1.5. Blagajna opštinskih odbora Liberalne partije

Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je gotovina u blagajnama Opštinskih odbora na dan 01.01.2016.godine iznosila 8,38€. Za potrebe blagajni OO podignuta je gotovina u iznosu od 23.777,00€, a iz blagajne je izvršena isplata u iznosu od 23.767,00€, tako da je gotovina na dan 31.12.2016.godine iznosila 18,38€.

Revizijom je utvrđeno da su iz blagajne vršene isplate po osnovu troškova u iznosu od 21.429,40€ i isplate po osnovu zatvaranja obaveza prema dobavljačima u iznosu od 2.336,69€.

Zatvaranje obaveza je izvršeno prema dobavljačima za ugostiteljske usluge u iznosu od 1.485,20€, telefonske usluge - fiksni telefon u iznosu od 252,49€ i ugovorene naknade (ugovor o djelu) u iznosu od 600,00€. Revizijom je utvrđeno da navedene isplate nijesu adekvatno dokumentovane (nedostaju dokazi o preuzimanju gotovine, a isplata ugostiteljskih i telefonskih usluga vršena je na osnovu nefiskalnih računa ).

Gotovinski isplaćeni troškovi iz blagajni opštinskih odbora se odnose na troškove materijala u iznosu od 112,79€, troškove goriva i energije u iznosu od 902,29€, troškove zarada i naknada u iznosu od 3.000,00€, troškove službenih putovanja u iznosu od 12.210,00€, troškove fiksne i mobilne telefonije u iznosu od 218,11€, troškove zakupa poslovnog prostora u Nikšiću u iznosu od 3.000,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 1.768,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 67,00€ i ostale troškove u iznosu od 151,21€.

Tabelarni pregled isplaćenih troškova iz blagajni opštinskih odbora:

| R/B | Opis | Podgorica | Gusinje | Kotor | Budva | Nikšić | Tivat | Ukupno | % učešća |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Troškovi materijala | | | | 70,00 | 42,79 | | 112,79 | 0,53% |
| 2 | Troškovi goriva i energije | | 390,00 | | | 512,29 | | 902,29 | 4,21% |
| 3 | Troškovi zarada i naknada | | | | | 3.000,00 | | 3.000,00 | 14,00% |
| 4 | Troškovi službenih putovanja | 9.000,00 | | 840,00 | 1.170,00 | | 1.200,00 | 12.210,00 | 56,98% |
| 5 | Troškovi telefonskih usluga | | | | | 218,11 | | 218,11 | 1,02% |
| 6 | Troškovi zakupnina | | | | | 3.000,00 | | 3.000,00 | 14,00% |
| 7 | Troškovi reklame i propagande | | | 740,00 | 1.028,00 | | | 1.768,00 | 8,25% |
| 8 | Troškovi reprezentacije | | 67,00 | | | | | 67,00 | 0,31% |
| 9 | Ostali troškovi | | | | 24,40 | 126,81 | | 151,21 | 0,71% |
| **Ukupno** | | **9.000,00** | **457,00** | **1.580,00** | **2.292,40** | **6.900,00** | **1.200,00** | **21.429,40** | 100,00% |

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi službenih putovanja sa 56,98%, troškovi zakupa poslovnih prostora sa 14,00%, troškovi naknada sa 14,00%, troškovi reklame i propagande sa 8,25% i sl.

Troškovi u iznosu od 112,79€ odnose na troškove nabavke kancelarijskog materijala u iznosu od 27,80€ i usluga kopiranja u iznosu od 70,00€ i troškove tekućeg održavanja opreme u iznosu od 14,99€. Dio navedenih troškova u iznosu od 84,99€ nije adekvatno dokumentovan (isplata vršena na osnovu nefiskalnih računa).

Troškovi isplaćeni u iznosu od 902,29€ odnose se na troškove električne energije u iznosu od 83,44€ i goriva u iznosu od 818,85€. Navedeni troškovi su dokumentovani i isti su isplaćeni iz blagajne OO Nikšić u iznosu od 512,29€ i OO Gusinje u iznosu od 390,00€.

Troškovi naknada u iznosu od 3.000,00€ isplaćeni su licu angažovanom za obavljanje administraticnih poslova u OO Nikšić, shodno rješenju br. 16/13, od 18.10.2013. godine. Rješenjem je utvrđena mjesečna naknada u iznosu od 250,00€ i radno vrijeme, ali u Rješenju nije utvrđeno na koji period se angažuje navedeno lice. U postupku revizije je utvrđeno da je navedeno lice angažovano tokom cijele 2016. godine.

- **Subjekt revizije sa izvršiocem za obavljanje administrativnih poslova u OO Nikšić treba da zaključi ugovor o radu.**

Putni troškovi u iznosu od 12.210,00€, isplaćeni su po osnovu dnevnica za službena putovanja u zemlji u iznosu od 3.060,00€, ino dnevnica u iznosu od 221,20€, naknada troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 6.322,11€, troškova prevoza (avio karte i taksi prevoz) u iznosu od 226,89€, troškova smještaja i ostalih troškova (boravišna taksa, putno osiguranje ...) u iznosu od 339,80€ i toškova naknada za rad opunomoćenih predstavnika u iznosu od 2.040,00€.

Revizijom je utvrđeno da su dnenice u zemlji u iznosu od 1.170,00€ isplaćene predsjedniku OO Budva, po osnovu putnih naloga koji ne sadrže potpise blagajnika, podnosioca računa i rukovodioca računovodstva, a putni troškovi u iznosu od 9.000,00€, isplaćeni su preko blagajne OO Podgorica na osnovu putnih naloga koji ne sadrže zavodni pečat i broj putnog naloga, Takođe je utvrđeno da nijesu podnijeti izvještaji sa službenog puta, što nije u skladu sa važećom Uredbom.

- **Subjekt revizije je dužan da troškove službenih putovanja pravda validnom dokumentacijom i da izvještaj sa službenog puta podnosi u skladu sa važećom Uredbom.**

Putni troškovi, tj. naknade opunomoćenim predstavnicima su isplaćivane preko blagajne OO Kotor u iznosu od 840,00€ i OO Tivat u iznosu od 1.200,00€, shodno potpisanim spiskovima. Naknade su isplaćivane u iznosima od 20,00€ do 100,00€.

Troškovi u iznosu od 218,11€ odnose se na troškove mobilne telefonije i isti su isplaćeni iz blagajne OO Nikšić.

Troškovi u iznosu od 3.000,00€ isplaćeni su po osnovu zakupa poslovnog prostora u Nikšiću, shodno ugovoru o zakupu, zaključenom 22.10.2014. godine, na neodređeno vrijeme (mjesečna zakupnina iznosila je 250,00€), preuzimanje gotovine je dokumentovano potpisanim priznanicama.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 1.768,00€, su isplaćeni preko blagajne OO Kotor u iznosu od 740,00€ i OO Budva u iznosu od 1.028,00€ i isti se odnose na troškove nabavke propagandnog materijala. Navedeni troškovi nijesu adekvatno dokumentovani (nedostaju fiskalni računi).

Troškovi u iznosu od 67,00€, isplaćeni su preko blagajne OO Gusinje po osnovu ugostiteljskih usluga shodno fiskalnim računima.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 151,21€ ( iz blagajni OO Nikšić u iznosu od 122,11€ i blagajne OO Budva u iznosu od 24,20€) nijesu dokumentovani.

### 10.1.6 Kapital

Kapital je u poslovnim knjigama subjekta revizije iskazan u iznosu od 55.235,59€ i odnosi se na osnovni kapital u iznosu od 10.856,26€, neraspoređenu dobit iz ranijih i tekuće godine ( umanjena za gubitak iz prethodne godine) u iznosu 44.379,33€.

U poslovnim knjigama stranke iskazana su rezervisanja za članarinu međunarodnim asocijacijama u iznosu od 2.800,00€.

### 10.1.7. Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze evidentirane su u iznosu od 5.904,21€ i iste se odnose na: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 5.180,27€, poreske obaveze u iznosu od 463,94€ i obaveze prema fizičkom licu za zakup poslovnog prostora u iznosu od 260,00€.
Obaveze prema dobavljačima najvećim dijelom se odnose na dobavljače za usluge marketinga i štampe reklamnog materijala.
U poslovnim knjigama Partije iskazana su i pasivna vremenska razgraničenja (PVR )u iznosu od 1.677,95€ od kojih je iznos od 1.043,46€ prenešen iz prethodne godine kao početno stanje.

### 10.2. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 159.500,00€, rashodi u iznosu 159.280,00€ i finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 220,00€.

### 10.2.1. Prihodi

Partija je u 2016. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode u iznosu od 159.500,00€. Iskazani prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 99.855,22€, prihode od dotacija drugih partija u iznosu od 28.082,88€, prihode iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 26.255,00€, prihode od članarina u iznosu od 1.490,00€, prihode od priloga u iznosu od 400,00€ i ostale prihode u iznosu od 3.417,00€.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih prihoda u 2015 i 2016. godini

| Redni broj | Vrsta prihoda | Iznos 2015.godina | % učešća | Iznos 2016.godina | % učešća | Povećanje / smanjenje prihoda u odnosu na prethodnu godinu |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Prihodi iz budžeta Crne Gore | 105.930,15 | 74,69% | 99.855,22 | 62,61% | -6.074,93 |
| 2 | Prihodi od dotacija drugih pol.subjekata | 0,00 | 0,00% | 28.082,88 | 17,61% | 28.082,88 |
| 3 | Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava | 33.818,00 | 23,85% | 26.255,00 | 16,46% | -7.563,00 |
| 4 | Prihodi od članarina | 1.652,00 | 1,16% | 1.490,00 | 0,93% | -162,00 |
| 5 | Prihodi od priloga fizičkih lčica | 0,00 | 0,00% | 400,00 | 0,25% | 400,00 |
| 6 | Ostali prihodi | 421,00 | 0,30% | 3.417,00 | 2,14% | 2.996,00 |
| **Ukupno** | | **141.821,15** | 100,00% | **159.500,10** | 100,00% | **17.678,95** |

### Prihodi iz budžeta Crne Gore

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2016. godini iz budžeta CG ostvarila prihode za redovno poslovanje u iznosu od 99.855,22€. Prihdi su ostvareni u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

**Prihodi od drugih političkih partija**

Partija je u poslovnim knjigama iskazala prihode od kooalicione članice DPS-a u iznosu od 25.581,67€ i prihode za finansiranje poslaničkog kluba u iznosu od 2.501,13€ koji su iskazani po osnovu prenosa sredstava od HGI shodno sporazumu broj SL-2/2013 od 25.02.2013. godine o formiranju zajedničkog Kluba poslanika u Skupštini CG.

**Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava**

Prihodi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 26.254,74€ odnose se na prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 19.229,04€ i na prihode evidentirane po osnovu prenosa sredstava sa žiro računa Glavnog odbora na žiro račune opštinskih odbora u iznosu od 3.670,00€ i po osnovu prenosa sa kapitala (klasa 3) u iznosu od 3.355,70€. Prenos sredstava sa Glavnog odbora na žiro račune opštinskih odbora nema karakter prihoda već navedena transakcija ima uticaj samo na promete tih žiro računa.
Prihodi u iznosu od 3.355,70€ evidentirani su po osnovu korektivnih knjiženja i predstavljaju fiktivni prihod.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava odnose se na uplate opštine Nikšić u iznosu od 9.674,88€, Glavnog grada Podgorica u iznosu od 5.411,34€, opštine Tivat u iznosu od 1.849,53€ (od čega je 283,33€ uplaćeno na izborni žiro-račun OO LPCG Tivat), opštine Kotor u iznosu od 1.029,08€ (uplate izvršene na izborni žiro-račun OO Kotor), opštine Bijelo Polje u iznosu od 800,00€ i opštine Gusinje u iznosu od 464,21€.

U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama i Godišnjem finanasijskom izvještaju nije iskazao prihode opštinskog odbora Budva u iznosu od 29.198,46€ kao ni prihode od opštine Kotor u iznosu od 7.122,23€, koji su shodno ugovorima o cesiji preusmjereni za isplatu naknada fizičkom licu.

- **Subjekt revizje je dužan da sve prihode Glavnog odbora i opštinskih odbora evidentira u Glavnoj knjizi i da iste iskaže u Godišnjem finansijskom izvještaju.**

**Prihodi od priloga**

Prihodi od priloga u iznosu od 400,00€ iskazani su po osnovu uplata dva fizička lica u iznosu od po 200,00€.

**Prihodi od članarine**

Partija je shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela odluku o visini članarine za 2016.godinu. Odlukom je utvrđena obaveza plaćanja članarine funkcionera Partije na državnom i lokalnom nivou u iznosu od 3% primanja, i članova Partije koji su u stalnom radnom odnosu u mjesečnom iznosu od 1,00€,dok su penzioneri studenti i nezaposlena lica oslobođena plaćanja članarine. Po osnovu uplate članarine subjekt revizije je izkazao prihode u iznosu od 1.490,00€. Članarinu je uplatilo četrnaest lica(14) u iznosu od 12,00€ do 420,00€. Uplata članarine je vršena shodno članu 6 Zakona.

**Ostali prihodi**

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 3.416,81€ a odnose se na prihode od ukidanja rezervisanja u od 3.223,53€, prihode po osnovu korekcija pogrešnih knjiženja u iznosu od 182,26€ i prihode od pozitivnih kamata u iznosu od 10,02€.

**10.2.2. Rashodi**

Partija je u 2016. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od 159.282,53€ i isti se odnose na: režijske troškove u iznosu od 8.178,37€, troškove goriva i električne energije u iznosu od 6.689,30€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 29.682,52€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 31.865,45€, ostalih ličnih rashoda i naknada u iznosu od 20.829,49€, troškove telefona i PTT usluga u iznosu od 4.185,44€, troškove zakupnina 9.227,56€, troškove štampe u iznosu od 746,50€, troškovi reklame i propagande u iznosu od 24.128,69€, troškove istraživanja u iznosu od 760,00€, troškove amortizacije u iznosu od 1.307,00€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 1.132,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 7.330,73€, troškove premije osiguranja i platnog prometa u iznosu od 838,97€, finansijski rashodi u iznosu od 3.201,84€, ostali nematerijalni rashodi u iznosu od 7.950,00€ i rashodi iz prethodne godine u iznosu od 1.228,67€.

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama i Godišnjem finansijskom izvještaju (Bilansu uspjeha) nije iskazao rashode OO Budva u iznosu od 7.098,17€.

- **Subjekt revizije je u obavezi da sve rashode evidentira u poslovnim knjigama i iste iskaže u Godišnjem finansijskom izvještaju.**

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih rashoda u 2015. i 2016 godini

| KONTO | VRSTA TROŠKA | TROŠKOVI 2015.GOD | % UČEŠĆA | TROŠKOVI 2016.GOD | % UČEŠĆA | POVEĆANJE/ SMANJENJE |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 512 | Troškovi materijala | 2.406,44 | 1,83% | 8.178,37 | 5,13% | 5.771,93 |
| 513 | Troškovi goriva i energije | 3.996,39 | 3,04% | 6.689,30 | 4,20% | 2.692,91 |
| 520,521 | Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca | 19.768,35 | 15,05% | 29.682,52 | 18,64% | 9.914,17 |
| 522,525 | Troškovi ugovorenih naknada | 24.571,00 | 18,70% | 31.865,45 | 20,01% | 7.294,45 |
| 529 | Ostali lični rashodi i naknade | 12.514,98 | 9,52% | 20.829,49 | 13,08% | 8.314,51 |
| 531 | Troškovi telefona i ptt usluga | 2.342,13 | 1,78% | 4.185,44 | 2,63% | 1.843,31 |
| 533 | Troškovi zakupnina | 8.367,60 | 6,37% | 9.227,56 | 5,79% | 859,96 |
| 534 | Troškovi štampe i sajmova | 3.702,80 | 2,82% | 746,50 | 0,47% | -2.956,30 |
| 535 | Troškovi reklame i propagande | 8.559,11 | 6,51% | 24.128,69 | 15,15% | 15.569,58 |
| 536 | Troškovi istraživanja | 0,00 | 0,00% | 760,00 | 0,48% | 760,00 |
| 538 | Ostali poslovni rashodi | 10.905,00 | 8,30% | 0,00 | 0,00% | -10.905,00 |
| 540 | Troškovi amortizacije | 1.123,18 | 0,85% | 1.307,00 | 0,82% | 183,82 |
| 542,545 | Troškovi rezervisanja | 1.680,00 | 1,28% | 0,00 | 0,00% | -1.680,00 |
| 546 | Troškovi ispitivanja javnog mnjenja i konsultanske usluge | 16.000,00 | 12,18% | 0,00 | 0,00% | -16.000,00 |
| 550 | Troškovi neproizvodnih usluga | 32,00 | 0,02% | 1.132,00 | 0,71% | 1.100,00 |
| 551 | Troškovi reprezentacije | 5.274,46 | 4,01% | 7.330,73 | 4,60% | 2.056,27 |
| 552 | Troškovi premija osiguranja | 185,44 | 0,14% | 272,54 | 0,17% | 87,10 |
| 553 | Troškovi platnog prometa | 371,37 | 0,28% | 561,43 | 0,35% | 190,06 |
| 554 | Troškovi članarina | 2.475,00 | 1,88% | 0,00 | 0,00% | -2.475,00 |
| 559 | Ostali nematerijalni troškovi | 6.392,80 | 4,87% | 5,00 | 0,00% | -6.387,80 |
| 561,562 | Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima | 0,00 | 0,00% | 3.201,84 | 2,01% | 3.201,84 |
| 579 | Ostali nepomenuti rashodi | 0,00 | 0,00% | 7.950,00 | 4,99% | 7.950,00 |
| 591 | Rashodi iz ranijih godina | 724,60 | 0,55% | 1.228,67 | 0,77% | 504,07 |
| **Ukupno** | | **131.392,65** | **100,00%** | **159.282,53** | **100,00%** | **27.889,88** |

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi ugovorenih naknada sa 20,01% troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca sa 18,64%, troškovi reklame i propagandae sa 15,15%, ostali lični rashodi sa 13,08% i sl.

**Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala ( konto 512)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 8.178,37€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 700,33€, troškove propagandnog materijala u iznosu od 1.130,50€, troškove ostalog materijala u iznosu od 229,28€, troškove nabavke kancelarijske opreme i sitnog inventara u iznosu od 488,50€, troškove goriva u iznosu od 29,99€, troškove tekućeg održavanja opreme u iznosu od 119,00€,troškove reprezentacije u iznosu od 2.289,77€, troškove komunalnih usluga u iznosu od 123,05€ i troškove marketinga u iznosu od 1.523,27€. Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da troškovi u iznosu od 4.236,32€( troškovi goriva, reprezentacije, komunalnih usluga, marketinga i tekućeg održavanja) nijesu evidentirani na odgovarajuće konto.

- **Preporučuje se subjektu revizije da evidentiranje troškova vrši na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

Navedeni troškovi su dokumentovani osim iznosa od 174,90€ (nedokumentovani troškovi se odnose na OO Tivat ). Dio troškova u iznosu od 389,67€ odnose se na troškove izbornih kampanja.

**Troškovi električne energije i goriva ( konto 513)**

Troškovi evidentirani u iznosu od 6.689,30€ odnose se na troškove električne energije u iznosu od 841,83€, troškove goriva u iznosu od 3.556,02€ i troškove vode u iznosu od 312,40€.
Troškovi električne energije i vode su dokumentovani fakturama dobavljača.
Budući da Partija nema u vlasništvu službeno vozilo to je odlukom br. 17/12 od 31.12.2015.godine odobreno da predsjednik i generalni sekretar koriste sopstveno vozilo za potrebe Partije. Troškovi goriva se plaćaju preko kartice dobavljaču i gotovinski na osnovu fiskalnih računa i sačinjenih specifikacija koja je odobrena za isplatu od strane odgovornog lica. Troškovi goriva se odnose na troškove Glavnog podbora i troškove opštinskih odbora.

**Zarade i zapošljavanje**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta br.12/10 od 30.10.2014.godine sistematizovano je šest (6) radnih mjesta od kojih su dva mjesta bila popunjena. Partija je 10.12.2016. godine donijela novi Pravilnik o organizaciji, sistematizaciji radnih mjesta i radu Sekretarijata broj 03/12 kojim je sistematizovano sedam radnih mjesta: Generalni sekretar, Šef službe za komunikaciju sa javnošću; Šef službe za administrativno – tehnička pitanja; Šef službe obezbjeđenja, vozač, kurir; Šef službe za marketing; Računovođa i Blagajnik. Revizijom je utvrđeno da je na kraju 2016. godine bilo zaposleno (4) lica: Generalni sekretar, Tehnički sekretar, Portparol i Šefica službe za administrativno-tehnička pitanja.

**Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca ( konto 520,521)**

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca iskazani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 29.682,52€ i odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 17.665,00€, troškove poreza na zarade i naknade u iznosu od 2.459,95€, troškove doprinosa na teret zaposlenih u iznosu od 6.355,29€, troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 2.727,43€, troškove prireza na porez na zarade i naknade u iznosu od 369,03€ i troškove dodatnih doprinosa u iznosu od 105,82€. Subjekt revizije je sačinio IOPPD obrasce i shodno izjavi odgovornog lica iste dostavio elektronskim putem nadležnom organu, o čemu nije prezentiran dokaz.

**Troškovi neto naknada po ugovorima o djelu ( Konto 522,525)**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 31.865,45€ odnose se na isplaćene neto naknade izvršiocima angažovanim ugovorom o djelu u iznosu od 15.340,00€, neto naknade isplaćene shodno ugovoru o autorskom honoratru u iznosu od 3.000,00€, naknade članovima predsjedništva u iznosu od 9.700,00€, pomoći u iznosu od 250,00€, naknade fizičkom licu u iznosu od 990,00 troškove poreza na naknade u iznosu od 2.335,94€ i troškove prireza porezu na naknade u iznosu od 249,51€.

Po ugovoru o djelu izvršioci su angažovani za obavljanje sledećih poslova: izrada audio i video spotova (džinglova); izrada kratkometražnog filma za godišnjicu; priprema i realizacija konvencije u Kotoru za potrebe Partije; poslovi oko pripreme za izbore i ažuriranje sajta; izrada idejnog rješenja za bilbord, izrada idejnih rješenja za lokalne i parlamentarne izbore, organizovanje i priprema za snimanje spota, organizovanje i priprema za održavanje konvencije, snimanje i fotografisanje ažuriranje online socijalnih mreža u izbornoj kampanji; poslova krečenja kancelarije mladih liberala; izvođenje muzičkog repertoara za novogodišnji koktel; angažovanje Povjerenika za lokalne izbore u Nikšiću; medijska priprema i realizacija Programa Partije u medijima; organizovanje muzičkog koncerta povodom proslave dvanaest godina Partije; izrada završnog računa za 2016.godinu; poslovi higijeničarke, popravka opreme; usluge prevođenja; priprema izbora i angažovanje muzičkih programa za Dan nezavisnosti.

Ugovorima je angažovano 21 lice, a neto naknade su isplaćivane u iznosima od 50,00€ do 1.000,00€ mjesečno po izvršiocu.

Naknade u iznosu od 9.700,00€ su isplaćene za pet članova Predsjedništva shodno Odluci br. 05/09 od 24.09.2014.godine, kojom je utvrđeno da članovi predsjedništva koji nijesu u radnom odnosu i nemaju mjesečnih primanja po drugom osnovu imaju pravo na mjesečnu naknadu u visini od 45% prosječne zarade u Crnoj Gori. Naknade su isplaćivane u iznosu od 1.400,00 € do 2.300,00€. Na isplaćene naknade obračunate su i plaćene poreske obaveze osim iznosa od 463,94€ koji je iskazan kao neizmirena obaveza.

Shodno ugovoru o autorskom honoraru (koji nema broj djelovodnog protokola i isti nije pečatiran )isplaćen je iznos od 3.000,00€. Predmet navedenog ugovora je snimanje muzičke kompozicije. Ugovorom je definisano da će Autor prenijeti sva prava u pogledu korišćenja i objavljivanja predmetnog autorskog djela na Liberalnu partiju. Na isplaćenu naknadu nijesu obračunate i isplaćene poreske obaveze.

- **Subjekt revizije je dužan da na isplaćene naknade po osnovu ugovora o autorskom honoraru obračuna i isplati poreske obaveze shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica**

Revizijom je takođe utvrđeno da je subjekt revizije isplatio fizičkom licu iznos od 990,00€ za koji nije prezentiran osnov isplate osim bančinog izvoda. Na osnovu bančinog izvoda je utvrđeno da su na isplaćeni iznos plaćene i poreske obaveze u iznosu od 673,06€.

**Ostali lični rashodi (konto 529)**

Ostali lični rashodi evidentirani su u poslovnim knjigama u iznosu od 20.829,49€ a odnose se na: troškove dnevnica za službena ptovanja, troškove goriva, troškove prevoza na službenom putu, troškove smještaja i avio prevoza. Revizijom je utvrđeno da je od navedenih troškova gotovinski iz blagajni Glavnog odbora i blagajni opštinskih odbora plaćen iznos od 18.149.58€, a

preko žiro računa iznos od 2.679,91€. Troškovi plaćeni gotovinski iz blagajni objašnjeni su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje. Revizijom je utvrđeno da su sa žiro računa plaćeni troškovi avio karata u iznosu od 1.920,71€, troškovi smještaja na službenom putu u iznosu od 431,70€ i troškovi prevoza u iznosu od 327,50€. Navedeni troškovi su dokumentovani.

**Troškovi prevoza i telefona (konto 531)**

Troškovi evidentirani u iznosu od 4.185,44€ odnose se na troškove mobilnih, fiksnih telefona i poštanske usluge u iznosu od 2.244,38€, troškove avio karata u iznosu od 1.468,40€, troškove prevoza u iznosu od 250,01€ i ostale troškove u iznosu od 4,54€. Revizijom je utvrđeno da troškovi avio karata nijesu adekvatno dokumentovani(nije prezentiran putni nalog samo elektronska avio karta).

**Troškovi zakupa poslovnih prostora ( konto 533)**

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 9.227,56€ odnose se troškove zakupa poslovnih prostora (u Bijelom Polju, Danilovgradu i Rožajama) u iznosu od 3.794,00€, troškove zakupa sala u iznosu od 1.534,04€, troškove poreskih obaveza na naknade u iznosu od 525,28€. Troškovi zakupa poslovnih prostora dokumentovani su ugovorima o zakupu zaključenim sa fizičkim licima, mjesečna zakupnina je iznosila od 70,0€ do 187,00€.Troškovi zakupa sala su dokumentovani fakturama dobavljača. Dio navedenih troškova u iznosu od 3.000,00€ plaćen je gotovinski iz blagajni a iznos od 6.227,56€ sa žiro računa.

Revizijom je utvrđeno da je na isplaćene naknade za zakup poslovnih prostora izvršen obračun i isplata poreskih obaveza.

**Troškovi štampe stručne literature ( konto 534)**

Troškovi iskazani u iznosu od 746,50€ odnose se na troškove dnevne štampe u iznosu od 607,40€ i troškove godišnje pretplate na katalog propisa u iznosu od 139,10€ .Navedeni troškovi su dokumentovani.

**Troškovi reklame i propagande ( konto 535)**

Troškovi reklame i propagande u poslovnim knjigama Partije iskazani su u iznosu od od 24.128,69€ i odnose se troškove štampe, nabavke i distribucije propagandnog materijala u iznosu od 14.253,71€, troškove zakupa javnih reklamnih površina – bilborda u iznosu od 3.016,65€, troškove javnog oglašavanja na RTV i internetu u iznosu od 5.813,75€ i ostali troškovi u iznosu od 264,90€(troškovi izrade web sajta, reklamnog panoa, elektronskog plaćanja facebook stranice i sl). Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

**Troškovi istraživanja javnog mnjenja - (konto 536)**

Troškovi u iznosu od 760,00€ odnose se na troškove istraživanja javnog mjenja i isti su isplaćeni iz blagajne Opštinskog odbora Kotor. Navedeni troškovi su dokumentovani.

**Troškovi amortizacije osnovnih sredstava ( konto 540)**

Troškovi iskazani u iznosu od 1.307,00€ odnose se na troškove obračunate amortizacije na osnovna sredstava Partije za 2016.godinu.

**Troškovi neproizvodnih usluga (konto 550)**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.132,00€ odnose se na: troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 468,50€, troškove nabavke opreme u iznosu 463,50€ i troškove u iznosu od 200,00€ koji nijesu dokumentovani osim bančinim izvodom na osnovu kojeg je utvrđeno da je isplata izvršena fizičkom licu ali nije prezentiran dokaz o osnovu isplate.
Troškovi knjigovodstvenih usluga i troškovi nabavke opreme su dokumentovani fakturama.

**Troškovi reprezentacije ( konto 551)**

Troškovi iskazani u iznosu od 7.330,73€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 6.688.93€, troškove licence u iznosu od 119,00€, troškove goriva u iznosu od 43,00€, troškove zakupa u iznosu od 50,00€, troškove avio taksi u iznosu od 75,47€, troškove marketinga u iznosu od 139,23€ i troškove u iznosu od 407,38€ za koje osim bančinog izvoda nije prezentirana dokumentacija za pravdanje istih. Dio navedenih troškova u iznosu od 641,80€ plaćen je gotovinski iz blagajne dok je preostali iznos plaćen preko žiro računa.

**Troškovi premija osiguranja (konto 552)**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama iznosu od 272,54€ odnose se na: troškove osiguranja objekata u iznosu od 185,44€ i troškove evidentirane u iznosu od 87,10€ za koje osim bančinog izvoda nije prezentirana dokumentacija za pravdanje istih.

**Troškovi platnog prometa (konto 553,559)**

Troškovi iskazani u iznosu od 566,43€ odnose se na troškove bankarskih provizija.

**Finansijski rashodi po osnovu prenosa sredstava (konto 561)**

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama iskazao troškove po osnovu prenosa sredstava u iznosu od 3.200,00€, i to po osnovu prenosa sredstava sa žiro-računa Glavnog odbora na žiro-račun opštinskog odbora Podgorica u iznosu od 2.200,00€ i prenosa sredstava na izborni žiro-račun u iznosu 1.000,00€.

Prenos sredstava sa žiro računa Glavnog odbora na žiro račune opštinskih odbora i izborni račun u iznosu od 3.200,00€ nije trebalo evidentirati kao trošak jer navedena transakcija ima uticaj samo na promete tih žiro računa.

**Ostali troškovi konto (579 )**

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 7.950,00€ odnose se na: troškove pomoći i sponzorstva fizičkim licima u iznosu od 4.770,00€, troškove donacija/sponzorstva pravnim licima u iznosu od 2.670,00€ i troškove novčanih nagrada isplaćenih povodom 8 marta u iznosu od 510,00€.
Revizijom je utvrđeno da je na ime pomoći fizičkim licima isplaćen iznos od 3.730,00€. Pomoći su isplaćene za 36 fizičkih lica u iznosu od 50,00€ do 300,00€. Isplata je vršena shodno odlukama uz koje su priloženi zahtjevi za pomoć u stanju socijalne potrebe, školovanje, edukaciju i sl.
Troškovi u iznosu od 1.040,00€ isplaćeni su po osnovu sponzorstva osam fizičkih lica ( promocija knjiga, osvajanje vrha Kilimandžaro, praćenje festivala, organizovanje koncerta, odlazak na svetsko prvenstvo i osnivanje sportskog kluba). Isplata je vršena shodno odlukama i zahtjevima u iznosu od 100-150€.
Takođe je utvrđeno da je Partija na ime donacija/sponzorstva izvršila isplatu u iznosu od 2.670,00€ sportskim klubovima, NVO udruženjima, kulturno umjetničkim društvima i sl. Isplata je vršena shodno odlukama i zahtjevima u iznosu 70,00€ do 150€.
Isplata novčanih nagrada povodom 8 marta u iznosu od 510,00€ izvršena je shodno Odluci br. 05/03.

**Troškovi iz ranijih godina ( konto 591)**

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i troškove u iznosu od 1.228,67€, koji se odnose na troškove iskazane po osnovu korektivnih kniženja u iznosu od 829,76€ i troškove iz prethodne godine u iznosu od 398,91€.

## IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu su utvrđene određene nepravilnosti i nedostaci i date preporuke za otklanjanje istih a odnose se na :

1. **Subjekt revizije je dužan da sve poslovne transakcije Centrale i opštinskih odbora evidentira u Glavnoj knjizi na osnovu vjerodostojne dokumentacije i da iste iskazuje u Godišnjem finansijskom izvještaju.**
2. **Subjekt revizije za obavljanje administrativnih poslova treba da angažuje izvršioca putem ugovora o radu i da na isplaćene naknade obračuna i isplati poreske obaveze u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica.**
3. **Subjekt revizije je dužan da na isplaćene naknade po osnovu zakupa poslovnog prostora obračuna i isplati poreske obaveze shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.**
4. **Subjekt revizije je dužan da poštuje odredbe člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata I izbornih kampanja.**
5. **Potrebno je da subjekt revizije Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrdi radna mjesta za koja je sa izvršiocima zaključio ugovore o radu.**
6. **Subjekt revizije za obavljanje poslova na sistematizovanim radnim mjestima izvršioce treba da angažuje ugovorom o radu, a ne ugovorom o djelu**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2016. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije **realizovao preporuke (br. 3, 4, 5 i 6), a nije realizovao preporuke (br.1 i 2).**

**Izvještaj pripremila**
**Slavka Tomić, načelnik u Sektoru**

**Član Senata DRI,**
**Rukovodilac Kolegijuma,**
**Nikola N. Kovačević**